

Patientsäkerhetsberättelse för vårdgivare

Elevhälsans psykologiska insats 2018

2019-01-28
Malin Hedin
Verksamhetschef enl. HSL Elevhälsans psykologiska insats
Barn- och ungdomsförvaltningen
Alingsås Kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Övergripande mål och strategier	5
Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet	5
Struktur för uppföljning/utvärdering	5
Hur patientsäkerhetsarbete har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet	6
Uppföljning genom egenkontroll	7
Samverkan för att förebygga vårdskador	8
Riskanalys	10
Hälso- och sjukvårdspersonals rapporteringskyldighet	10
Hantering av klagomål och synpunkter	10
Sammanställning och analys	11
Samverkan med patienter och närstående	11
Resultat	11
Övergripande mål och strategier för kommande år	12

Sammanfattning

I enlighet med patientsäkerhetslagen SFS 2010:659 och SOFSF 2011:9 upprättas en patientsäkerhetsberättelse för att ge stöd i vårdgivarens arbete att göra vården säkrare och underlätta för patienter att anmäla vårdskador. Ansvarig för att leda, planera och genomföra patientsäkerhetsarbetet i elevhälsans psykologiska insats är i Alingsås kommun verksamhetschefen enligt hälso- och sjukvårdslagen för den psykologiska insatsen. Uppdraget innehas av en legitimerad psykolog.

Psykologgruppen i elevhälsans psykologiska insats i Alingsås kommun omfattar 3,7 skolpsykologtjänster. Under 2017 har bibehållande av hög tillgänglighet och närhet till verksamheten eftersträvat. Psykologerna är placerade ute i verksamheten med var sitt arbetskontor på kommunens 7-9-skolor. Skolpsykologerna finns representerade vid och arbetar med kommunens samtliga skolenheter genom bl.a. deltagande i elevhälsoteammöten. På elevhälsomötena analyseras, bedöms och hanteras anmälningar avseende elever i behov av särskilt stöd. Skolpsykologens aktiva deltagande i detta tvärprofessionella arbete är i linje med skollagens intentioner och ger även förutsättningar för ökad patientsäkerhet, då ärenden följs upp kontinuerligt i elevhälsoteamen.

Skolpsykologerna har under året fortsatt haft regelbundna yrkesspecifika kategorimöten med fokus på erfarenhetsutbyte och utveckling. Detta har inneburit möjlighet till kollegialt stöd. Målet är likvärdighet och hög kvalitet på de psykologiska insatserna och därmed ökad patientsäkerhet. Mötena är också ett viktigt led i den egenkontroll som vårdgivaren skall utföra för att säkra verksamhetens kvalitet. Egenkontrollen har främjats genom satsningar på ett öppet klimat, erfarenhetsutbyte samt gemensam kollegial handledning där dilemman och utmaningar lyfts.

Psykologernas journalföring sker i användarsystemet ProReNata och psykologerna deltar aktivt i utbildning och utformning av dokumentationsstödet. För systemet finns loggrutin, behörighetsstyrning och kvalitetssäkerhetsplan.

Skolpsykologerna har under året fortsatt deltagit i ett flertal nätverk, nationella/regionala, och även samverkat med andra hälsoverksamheter som tex BUP, Barn- och ungdomshabiliteringen och BVC. Sådana nätverk och sådan samverkan är av betydelse för patientsäkerhetsarbetet. Under året har samverkan med primärvård, ungdomsmottagning, socialtjänst och BUP främjats genom starten av SAMLA, ett gemensamt utvecklingsarbete för att öka möjligheterna för ett snabbt och samlat grepp kring barn och unga med psykisk ohälsa. Detta sker tillsammans med Lerums kommun, vilket ger möjlighet till erfarenhetsutbyte.

Under året har psykologgruppen själva inkommit med ett antal avvikelser som alla rör interna rutiner. Dessa har legat till grund för utvecklingsarbete av nya rutiner tex avseende remisshantering när konsult utför psykologuppdrag samt ett gemensamt utvecklande med resterande elevhälsan avseende dokumentationsrutiner för elevakt.

I övrigt har inga formella klagomål eller synpunkter på psykologverksamheten rörande patientsäkerhet inkommit under året.

Efterfrågan på olika typer av skolpsykologuppdrag i Alingsås kommun; främst utredande men även hälsofrämjande och förebyggande, har varit mycket hög 2018. Det har dessutom 2018 fortsatt förelegat underbemanning i psykologgruppen p g a vakans. Detta har medfört att antalet elever samt enheter per skolpsykolog ökat och en ökad arbetsbelastning. Under hela året har rekrytering samt vikariat tillsättning krävt mycket tid och arbete för att alla skolenheter ska få stöd i sitt löpande arbete. En del av behoven har lösts genom inköp av skolpsykologiska utredningar av konsult, vilket medför belastning på de ordinarie skolpsykologerna i implementering och allt annat processarbete i elevhälsoteamen. Detta har lett till ökat behov av samordning och arbete i psykologgruppen för likvärdighet och patientsäkerhet samt administration av konsultuppdrag. Nämnda arbetsbelastande faktorer kan i förlängningen vara ett hot mot patientsäkerheten.

Verksamhetschefen enligt Hälso- och sjukvårdslagen för elevhälsans psykologiska insats gör dock den samlade bedömningen att elevhälsans psykologiska insats under 2018 genomfört uppdraget på ett patientsäkert sätt.

Övergripande mål och strategier

SFS 2010:659,3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1§; Vårdgivaren skall planera, leda och kontrollera verksamheten så att den leder till att kravet på en god vård upprätthålls.

Målet är att bedriva en god och säker vård där risker och händelser tidigt identifieras och därmed kan förebyggas. Det skall finnas sådan bemanning och kompetens som är nödvändig för att nå detta mål. Det ska också finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer för att upprätthålla hög patientsäkerhet och dessa ska vara kända av all personal. Arbetsmiljön ska vara sådan att det finns tid för planering och kvalitetsarbete.

Valda strategier för att uppnå målen ovan är:

- att på årlig basis säkra psykologgruppens bemanning, kompetens och fördelning så att psykologisk kompetens ska finnas tillgänglig för alla kommunens skolor
- fortsatt arbete med implementering av riktlinjer och säkerställande av rutiner för psykologernas arbete
- att fortsatt planera och genomföra ytterligare egenkontroller och riskanalyser
- att fortsatt nära samarbeta med elevhälsans medicinska insats för gemensamma satsningar och samordnat patientsäkerhetsarbete.

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1; Vårdgivaren skall dokumentera hur ansvaret är organiserat och fördelat i verksamheten.

Ytterst ansvarig för den hälso- och sjukvård som bedrivs av elevhälsan är Barn- och ungdomsnämnden i egenskap av vårdgivare. Verksamhetschef enligt HSL §29 för elevhälsans psykologiska insatser ansvarar för att leda, planera och genomföra patientsäkerhetsarbetet i denna verksamhet. Uppdraget som verksamhetschef enligt HSL innehas av skolpsykolog Malin Hedin. Under Malin Hedins föräldraledighet t o m juli 2018 har skolpsykolog Niklas Tingsvik vikarierat på uppdraget.

Varje skolpsykolog i elevhälsans psykologiska insats (sammanlagt 3.7 tjänster) har som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ett eget yrkesansvar att utföra sitt arbete med god kvalitet och skall medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras.

Struktur för uppföljning/utvärdering

SOSFS 2011:9 3 kap. 2 §; Vårdgivaren ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.

Ledningssystemet för elevhälsans psykologiska insats har utvecklats i samarbete med ledningssystemet för elevhälsans medicinska insats. Detta för att i hög grad samordna och effektivisera rutiner och stöd till verksamheten. Det mesta elevhälsoarbetet sker tvärprofessionellt och samordnat och bör ses som en helhet.

Patientsäkerhetsarbetet sker löpande i verksamheten dels på psykologernas yrkesspecifika kategorimöten, dels uppmärksammas det på gemensamma arbetsplatsträffar samt på gemensamma utvecklingsdagar med skolledarna. Nya rutiner och riktlinjer, som kan vara till stöd, publiceras och uppdateras i en metodmapp på kommunportalens intranät. Utvärdering av verksamheten sker med löpande egenkontroll och formuleras i verksamhetsberättelsen och i patientsäkerhetsberättelsen. Dessa redovisas för nämnd och övrig elevhälsa samt skolledare för att ligga till grund för utvecklingsområden och förbättringar kommande år.

Hur patientsäkerhetsarbete har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

Implementeringen av ledningssystemet för elevhälsans psykologiska insats sker till stor del på psykologernas kategorimöten för att aktivt involvera gruppen att ta del i patientsäkerhetsarbetet. Psykologgruppen har strukturerat gått igenom de riktlinjer som specifikt gäller psykologernas insats t.ex. Skolverkets och Socialstyrelsen gemensamma skrift "Vägledning för elevhälsa" och Socialstyrelsens "Psykologutredning i skolan".

Under året har eftersträvat att bibehålla hög tillgänglighet och närhet till verksamheten. Psykologerna är placerade ute i verksamheten med var sitt arbetskontor på kommunens 7-9-skolor. Skolpsykologerna finns representerade vid och arbetar med kommunens samtliga skolenheter genom bl.a. deltagande i elevhälsoteammöten. På elevhälsoteammötena analyseras, bedöms och hanteras anmälningar avseende elever i behov av särskilt stöd. Skolpsykologens aktiva deltagande i detta tvärprofessionella arbete är i linje med skollagens intentioner och ger även förutsättningar för ökad patientsäkerhet, då ärenden följs upp kontinuerligt i elevhälsoteamen.

Skolpsykologerna har under året haft regelbundna yrkesspecifika kategorimöten med fokus på erfarenhetsutbyte och utveckling. Detta har inneburit möjlighet till kollegialt stöd. Målet är likvärdighet och hög kvalitet på de psykologiska insatserna och därmed ökad patientsäkerhet. Mötena är också ett viktigt led i den egenkontroll som vårdgivaren skall utföra för att säkra verksamhetens kvalitet. Egenkontrollen har främjats genom satsningar på ett öppet klimat, erfarenhetsutbyte samt gemensam handledning där dilemman och utmaningar lyfts.

Psykologgruppen har fått kunskap om avvikelshanteringsrutinen och de mallar för rapportering av avvikelser och tillbud som finns. Risker som ev. kan inverka på patientsäkerheten har diskuterats och analyserats i gruppen. Vidare har diskuterats bedömningar vid komplexa svåra tillstånd hos elever med uppvisad skolproblematik t ex med traumabakgrund, annan kulturell bakgrund, socialt belastad situation och psykisk ohälsa. Frågorna har även lyfts vidare till verksamhetschef och diskuterats i elevhälsoteamen.

Under året har fortsatt en representant från psykologgruppen deltagit i den tvärprofessionella grupp som granskar underlag för ansökan om mottagande i grundsärskolan, vilket medför ökad patientsäkerhet.

Psykologgruppen deltar i yrkesspecifika nätverk i GR och i Psykologförbundets regi där patientsäkerhetsfrågan lyfts. Verksamhetschef enligt HSL deltar i Psifos, Psykologer i

förskola och skola, ett nätverk för personer med liknande uppdrag nationellt. Två träffar har skett under 2018. Fokus i nätverket är att delge goda exempel samt betona vikten av att de skolpsykologiska utredningarna enligt skollagen bör ha ett salutogent och skolfokuserat innehåll vilket höjer patientsäkerheten då frågeställningen tydligare knyts till frågan om utformning av särskilt stöd i skolan.

Uppföljning genom egenkontroll

SOSFS 2011:9,5 kap. 2§, 7 kap. 2§; Vårdgivaren skall utföra egenkontroll i syfte att säkra verksamhetens kvalitet.

Egenkontroll av psykologgruppens bemanning:

Underbemanningen från 2017 års belastade arbetssituation, då rekrytering av vikariat inte lyckades utan under hösten löstes genom ökat uppdrag för de tre kvarvarande psykologerna samt anlita av konsult för utredningsuppdrag, kvarstod under våren 2018. I februari säger en av psykologerna upp sig och nytt rekryteringsarbete inleds. En ny psykolog anställs och tillträder först i augusti. Samtidigt uppkommer ett nytt vikariat pga föräldraledighet. Detta vikariat är svårt att tillsätta. Under hösten fortgår lösningen där psykologerna på plats tar stort ansvar genom att fortsatt ta fler skolenheter. Detta innebär att samtliga enheter får mindre psykologtid och varje psykolog får delta i 5-6 elevhälsoteam. En viss avlastning ger fortsatt inköp av konsult för ett begränsat antal skolpsykologiska utredningar. Detta innebär dock fortsatt merarbete för de anställda psykologerna med gemensam prioritering av dessa uppdrag för likvärdighet samt processen av implementering av dessa samt allt övrigt arbete i elevhälsoteamen. I slutet av året rekryteras en vikarie på deltid inför vårterminen 2019.

Den i 2017 års patientsäkerhetsberättelse befarade fortsatta överbelastningen av psykologerna har tyvärr fortsatt under 2018 och pga av svårigheterna att rekrytera spås den kvarstå under våren 2019. Detta kommer i förlängningen medföra risk för försämring av verksamhetens kvalitet, tillgänglighet och riskera att inverka på patientsäkerheten.

I dagsläget blir konsekvenserna störst för psykologinsatsens tillgänglighet och skolpsykologens utrymme att hinna med det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, vilket skollagen pekar ut som det där uppdragets tonvikt bör ligga.

Egenkontroll av arbetsrum och utrustning:

Egenkontroll av lokaler och utrustning görs årligen. Det finns fyra arbetskontor för psykologerna på kommunens 7-9-skolor. Svårigheter främst med ljudisolering har uppmärksammats vid denna genomgång. Detta medför bekymmer med sekretess vid känsliga samtal och testningar. Situationen har lyfts med berörda rektorer som ansvarar för rummen, men det är svåråtgärdat och det är en kostnad som faller på en enskild skolenhet trots att arbetsrummet tillhör en kommunövergripande tjänst. Dilemmat blev extra tydligt när ett arbetsrum tömts och prioriterats för andra behov under psykologvakansen. Rumsbristen på skolenheterna driver en ständig efterfrågan från verksamheten att använda skolpsykologens arbetsrum, vilket också kan leda till en social påfrestning i arbetsmiljön.

Skolpsykologen har stor förståelse för skolans behov och samtidigt behov av ett utrustat anpassat arbetsrum som kan användas fritt och flexibelt för att tidseffektivera just psykologens arbete. För den sociala arbetsmiljön betonas också vikten av att ha en mer fast tillhörighet på en arbetsplats. Hur kommunen på sikt ska tillgodose detta för psykologgruppen är en viktig fråga, något som avspeglas som viktigt av sökande vid rekrytering.

På de övriga skolorna varierar i stor utsträckning möjligheten att få tillgång till fungerande samtals- och testrum. Detta innebär en belastning i arbetsmiljön och är en patientsäkerhetsfråga då det inte i alla fall kan garanteras arbetsro t.ex. vid testning. Det blir en avvägning och bedömning vilken samtals- eller testmiljö som erbjuder mest patientsäkerhet.

Förvaring av journalmaterial och arbetsmaterial sker i säkra arkivskåp på de fyra kontoren. Vidare visade egenkontroll behov av fler låsbara skåp för testmaterial samt rutin för hantering av nycklar till dessa samt till arkivskåp.

Det finns fungerande testmaterial för psykologernas arbete, dock finns behov av fler alternativa testmaterial. Psykologgruppen samordnar löpande inköp och satsningar för att prioritera utifrån behov och kvalitet. Gruppen följer utvecklingen av nya testmetoder och testmaterial. Under 2018 har gruppen deltagit i uppföljningsutbildning i testmaterialet WISC-5 i GR:s regi samt i fortbildning i testbatteriet CAS i Skolutvecklarnas regi. Detta material och implementeringsförfarande är mer anpassat för skolrelaterade frågeställningar och gruppen avser fortsätta detta viktiga utvecklingsarbete under kommande år.

Brister som har konstaterats är:

Överbelastning p.g.a. stor efterfrågan på skolpsykologinsatser samt underbemanning leder till att psykologerna riskerar att inte alltid hinna scanna in alla papperskopior för att i enlighet med målsättningen ha så lite arbetsmaterial i pappersform som möjligt. Sådant material förvaras dock säkert i arkivskåp.

Enligt Patientdatalagen skall dokumentation i patientjournal ske i nära anslutning till besöket. Detta hinner psykologerna i dagsläget inte alltid med vilket medför en patientsäkerhetsrisk.

Då psykologerna dagligen förflyttar sig mellan olika skolor och inte alltid utgår och återvänder till kontoret varje dag där arkivskåpet finns, föreligger en risk för att arbetsmaterial hanteras mindre patientsäkert. Psykologerna är medvetna om detta och vidtar skyddande åtgärder samt försöker att i möjligaste mån undvika sådana risker.

Medarbetarenkäten för anställda skolpsykologer i Alingsås Kommun 2018 visade på en fortsatt hög arbetsbelastning. Som nämnts ovan så beror den höga arbetsbelastningen bl.a. på vakans och utökade uppdrag. Detta kan naturligtvis påverka patientsäkerheten. Det ska dessutom ses mot bakgrund av ett fortsatt ökat elevunderlag per tjänst samt rapporterat högre antal elever som uppvisar psykisk ohälsa och stress. Även samhällets övriga aktörer är hårt belastade och väntetider långa, t ex för vidare utredning av neuropsykiatriska funktionshinder, behandling av depression och gällande sociala stödinsatser. Dessa elever har ett stort akut behov av stöd som visar sig i skolan. Elevhälsans psykologiska insats efterfrågas i många ärenden och psykologgruppen uppger att den under 2018 haft allt svårare att hinna med sitt hälsofrämjande och förebyggande arbete vilket skollagen pekar ut som den främsta uppgiften.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §, 7 kap. 2 3 § ;Vårdgivaren skall identifiera processer där samverkan behövs för att förebygga vårdskador.

Inom den egna verksamheten sker samverkan på elevhälsoteammöten och i samarbetet med arbetslagen. Psykologerna är en del av den samlade elevhälsan och dess arbetsformer för samverkan. Här är rutiner för ärendegångar, uppföljningar och kommunikation viktiga. Ett

utvecklingsområde är bättre fungerande rutiner för gemensamma analyser av utvidgade tvärprofessionella utredningar av elevs stödbehov i skolan och återkoppling av informationen till verksamheten.

Verksamheten i den samlade elevhälsan använder det säkra webbaserade systemet för dokumentation ProReNata som vidareutvecklat flera funktioner för att den samlade dokumentationen ska vara enkel och tydlig att följa i t ex elevakt, ärende och protokoll för elevhälsoteamsmöten. Detta bidrar positivt till patientsäkerheten.

Skolenheterna arbetar för att utveckla väl fungerande samverkan mellan elevhälsan och pedagogernas arbetslag. Detta har blivit ett forum för hälsofrämjande och förebyggande arbete, vilket möjliggör tidigt upptäckt kring elever som visar tecken på svårigheter och ohälsa. Det vore angeläget att psykologisk kompetens kunde närvara i detta arbete. Hinder för detta är dock skolpsykologernas höga arbetsbelastning, vilket försvårar kontinuerligt deltagande i sådana möten.

Samverkan finns med socialtjänst bla i form av SamTidigt och med berörd vårdgivare. Detta kan vara primärvård, ungdomsmottagning, Bup, barnmedicinska mottagningen eller habiliteringen. Här finns också det gemensamma utvecklingsarbetet i SAMLA. Västbus riktlinjer gäller för elever med sammansatt psykiatrisk, psykologisk- och psykosocial problematik.

Det finns även samverkan med BVC kring de barn, som psykologerna på BVC utrett och fått samtycke av vårdnadshavare att delge skolpsykologen vid övergång till förskoleklass.

I grundsärskolan finns en stor efterfrågan på psykologutredningar och analys av tidigare bedömningar. Samverkan med habiliteringen är viktig för denna målgrupp. Under året konstateras att habiliteringens tydligare avgränsningar avseende sitt uppdrag för att göra psykologutredningar lett till större efterfrågan i skolan. Vårdnadshavare till en grupp barn med stor utvecklingsförsening önskar mottagande i särskola redan i förskoleklass i och med att denna blivit obligatorisk. Dessa barn med omfattande komplexa behov som redan är inskrivna på habiliteringen fick tidigare ofta psykologutredningar av specialistnivån tidigt för fastställa diagnos och kunde därmed snabbt skrivas in i särskolan utan att behöva psykologutredas igen i skolan. När detta inte är fallet ökar tydligt utredningstrycket hos skolpsykologerna. Då skolpsykologernas uppdrag är först från förskoleklass uppstår också ett stort logistiskt bekymmer då dessa elever behöver bedömas i god tid innan förskoleklasstart för en bra övergång och mottagande i särskolan.

Under året har verksamhetschef för elevhälsans psykologiska insats arbetat vidare med att tydliggöra skolpsykologernas och elevhälsans uppdrag och utgångspunkt för samverkan med andra vårdgivare. Det finns i samverkan risker för patientsäkerheten då andra samhällsinstanser efterfrågar skolans underlag med specifikt fokus på psykolog- och läkarbedömning för att göra egna insatser. Detta då få andra instanser har egna psykologresurser i tillräcklig omfattning. Föräldrar som själva söker socialtjänst, bup eller vårdcentral hänvisas ofta att lyfta sin oro för t.ex. neuropsykiatrisk problematik eller psykisk ohälsa med elevhälsan. Detta är uppdrag med frågeställningar som ofta inte omfattar elevhälsans och skolpsykologernas uppdrag. Det är viktigt ur patientsäkerhetssynpunkt att skolan är fortsatt tydlig med sitt uppdrag och sitt ansvar för elevens lärande och skolgång, vilket måste vara vår utgångspunkt för samverkan.

Risicanalys

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 § ; Vårdgivaren skall fortlöpande bedöma om det finns en risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan leda till brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivaren uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar och bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen.

Alla i psykologgruppen ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för elever.

Verksamhetschef enligt HSL ansvarar tillsammans med berörda för att göra en riskanalys och återföra kunskapen till verksamheten. Verksamhetschef enligt HSL ansvarar vidare för att uppmärksamma och påtala risker för vårdgivaren.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

SFS 2010:659, 6 kap. 4 § och SOSFS 7 kap. 2 § p 5

Rutinerna för skolpsykologernas rapporteringsskyldighet är att alla skolpsykologer till verksamhetschef enligt HSL rapporterar händelser som medfört skada eller kunde medfört skada för elev i samband med bedömning, utredning och annan insats som råder under hälso- och sjukvårdslagen.

Verksamhetschef enligt HSL ansvarar för bedömning och analys av händelsen och kan vid behov utse ett analysteam (där berörd skolpsykolog ingår). Då rektor ansvarar för elevens skolgång ger verksamhetschef enligt HSL rapport om händelsen till ansvarig rektor.

Till sitt stöd i bedömning av risk och händelseanalys har verksamhetschef enligt HSL SKL:s rekommenderade handböcker och stödskrifter. I patientsäkerhetsberättelsen sammanställs och analyseras årets avvikelserapporter och riskanalyser för att se mönster och hitta åtgärder för ökad patientsäkerhet.

Hantering av klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 7 kap 2 § p 6

Under året har inga formella klagomål eller synpunkter angående patientsäkerhet inkommit.

Rutiner för klagomål och synpunkter med betydelse för patientsäkerheten är att sådana tas omhand och vidarebefordras till verksamhetschef enligt HSL. Klagomål och synpunkter analyseras, bemöts och återkopplas till berörd skolpsykolog, rektor och berörd elev och vårdnadshavare.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §, 7 kap.2 §

Under 2018 har diskussioner fortsatt skett i psykologgruppen för att öka medvetenheten om patientsäkerhetsarbetet och för att öka benägenheten att rapportera eventuella avvikelser även vid liten risk för vårdskada för att få underlag till vidare patientsäkerhetsarbete.

Detta har under året resulterat i ett flertal avvikelserapporter som legat till grund för utvecklandet av en del nya interna rutiner. Övervägande del har rört dokumentation främst från elevvakt och eht-protokoll där psykologuppgifter konstaterats hanterats på ett inte optimalt patientsäkert sätt. En allvarlig risk konstateras när andra professioner sammanfattar psykologutredningsresultat på ett felaktigt sätt och en felaktig uppgift tex om barnets funktionsnivå kan följa eleven vidare i skolan och leda till felaktiga förväntningar och bristfälligt utformat stöd. Här kan inte nog betonas att psykologinsatsen är avhängig resterande elevhälsas arbete och kvalitet. På många skolenheter finns nyanställda rektorer som går rektorsutbildning och kontinuiteten i elevhälsoteamen har minskat. Detta medför ett ständigt pågående introduktionsarbete av arbetsformer och rutiner.

Vikten av ytterligare gemensam rutin för ärendegång, dokumentation i elevvakt och eht-protokoll har lyfts med verksamhetschef för elevhälsan och planeras att prioriteras under 2019.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 § ; Vårdgivaren skall ge patienter och närstående möjlighet att delta i patientsäkerhetsarbetet.

Psykologgruppen har ambitionen att öka berörd elevs delaktighet och påverkansmöjlighet i arbetet generellt och detta gäller även i patientsäkerhetsarbetet. I sitt arbete ska skolpsykologen vara tydlig och informera vårdnadshavare och elev om rutiner t ex för hur en utredning med särskolefrågeställning är upplagd och var i processen man befinner sig. Vårdnadshavare uppmanas att inte tveka att fråga och höra av sig under processen.

En del i det förebyggande arbetet avseende vårdskador är den uppföljning av eleven som sker kontinuerligt i arbetslaget och elevhälsoteamet. Det finns stora möjligheter att lätt kontrollera om bedömningar är korrekta och insatser fungerar. Här finns stora fördelar med att psykologen i dagens organisation har möjlighet att följa samma elev över tid.

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3; Vilka resultat som har uppnåtts i verksamheten av genomförda åtgärder.

Psykologgruppen har varit bemannad att erbjuda psykologisk kompetens i kommunens alla elevhälsoteam, inräknat grundsärskolan.

Närvaron på de gemensamma yrkesspecifika kategoriträffarna har varit hög vilket borgar för att information om patientsäkerhetsfrågor och om utvecklingsarbetet når alla.

Verksamhetschefen enl. HSL för elevhälsans psykologiska insats bedömer att elevhälsans psykologiska insats, trots mycket hög arbetsbelastning och underbemanning, under 2018 genomfört uppdraget på ett patientsäkert sätt. Dock blir tillgängligheten mer begränsad då elevunderlag och antal skolenheter per psykolog ökat betydligt vilket medför hårdare prioriteringar och mindre tid för det lagstadgade och högt efterfrågade hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Övergripande mål och strategier för kommande år

Mål

Ett viktigt mål för kommande år för den psykologiska insatsen är att i patientsäkerhetsarbetet bibehålla fokus på utredningsuppdraget och att säkerställa hög kvalitet på skolpsykologiska utredningar och bedömningar. Dessutom ska tid finnas för att i högre grad genomföra det i skollagen prioriterade hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Strategier:

- fortsatta regelbundna avstämningar om riskanalys och egenkontroll
- kontinuerlig uppföljning av professionens utveckling och behovet av kompetensutveckling
- kontinuerlig uppföljning av utvecklingen avseende psykologiska tester, behov av testmaterial samt av kompetensutveckling
- i psykologgruppen diskutera formerna för utveckling av förebyggande och hälsofrämjande arbete i verksamheterna.
- fortsatt deltagande i nätverk och samverkan

Alingsås 2019-01-28

Malin Hedin

Skolpsykolog och

verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslagen för den psykologiska insatsen